

NA EKOLOŠKEM VRTU

Opazuješ in se vsega naučiš

ZARADI CENE? Kdor ima res namen ekološko kmetovati, se tega ne loti zaradi višje cene, ki jo bo dosegal na trgu, ampak zato, da bo na zdrav način pridelal hrano in z veseljem vstopal na svoj vrt ali v svoje nasade.

Stako mislijo nas je na nedeljsko dopoldne v svoj vrt na obrobju Krškega povabil Milan Mikolavčič. »Ker se je znanje naših prednikov počasi izgubilo, je danes nujno nekje dobiti osnove. Zbrati je treba informacije, prisluhniti naravi in ugotoviti, kaj od zbrane lahko sami uporabimo. Če opazujemo naravo, se vse naučimo,« izvemo.

Milan je ekološki kmet pod vsem potrebnim nadzorom že od leta 2000. Ko ni mogel več delati kot kovinar, se je ozrl po domači zemlji. Na začetku je na ekološki način poleg zelenjave prideloval tudi žita in grozdje, saj je bil kar 20 let zavarovan iz kmetijske dejavnosti. Zdaj, ko je upokojen, ekološko prideluje le vrtnine in nekaj sadja na okrog 30 arih. Presežke pridelkov prodaja ob sobotah na krški tržnici, nekaj pa je hodil prodajat v Ljubljano in potem dolga leta v Novo mesto.

MIROLJUBNO KMETIJSTVO

Njegovo ekološko kmetovanje je našo pozornost pritegnilo, ker je z vsem srcem opredeljen tudi za miroljubno kmetijstvo, pri čemer sodeluje s podobno mislečimi kmeti doma in v Nemčiji. Miroljubni kmetje ne

Milan Mikolavčič v svojem rastlinjaku

redijo in ne ubijajo živali, ki zato na kmetiji živijo kot del družine do svoje smrti.

Zaradi miroljubnega odnosa do živali, če se le da tudi do tistih najmanjših, in do vseh vrst rastlin je Milanov vrt živ in naravi prijazen. Prepričan je, da je za uspeh v vrtu nujno vstopiti vanj s spoštovanjem do vseh

živih bitij ter se osredotočiti na delo in na sporazumevanje z rastlinami in živalmi. »Vse temelji na komunikaciji in pretoku energije. Rastline nagovorim, da gredo stran boleznim, enako tudi škodljivcem,« razloži. Pri tem pa opozori, da pri tem nikakor ne smeš biti fanatičen ali pričakovati, da bodo kar vse bolezni in škodljivci izginili.

Pri svojem delu ugotavlja, da so določeni dnevi bolj ugodni za delo z rastlinami, zato pogleda na setveni koledar, a se ga ne drži dosledno. Kot pravi, na rast rastlin ne vplivata le Luna in Zemlja, temveč gre za energijsko celoto.

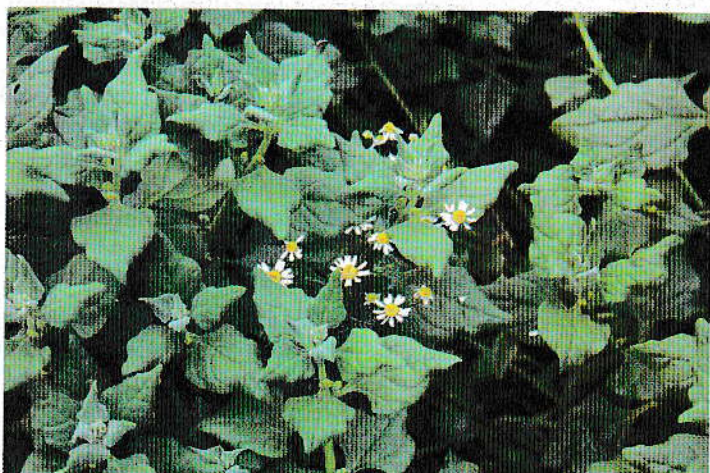
Na vrtu so potrebna zdrava tla, zato je najpomembnejše, da jih ne onesnažujemo. Mikolavčič jih bogati samo z rastlinskimi organskimi gnojili s svojih kompostnih kupov, nekaj humusa dobi tudi s preverjene ekološke kmetije, sicer pa uporablja tudi kameno moko in v manjši meri

še ekološki substrat za sadike v lončkih, da lažje obvladuje plevel.

NA VRT VSAK DAN

Zemlje naj ne bi obračali, ker je 10 do 15 cm pod njeno površino živ sloj, kot spomni Milan, ki sam zelo veliko obdeluje na roke, uporablja pa tudi frezo in ročni okopalnik. »Ko so rastline mlade, je zelo pomembno, da jih pravi čas prereditimo, jim damo oporo, oplevemo in okopljemo. Pozneje okopavanje ni tako pomembno,« spomni na to, da mora biti vrtnar na vrtu vsak dan.

Med gredami s čebulo, šparglji, bučkami, fižolom, solato in drugimi kulturami naletimo tudi na del, ki ga preraščajo detelje, kamilice, gabez in poljski mak. Ta »zapuščena« poljina ni posledica Milanove nemarnosti, ampak ima svoje poslanstvo v načrtnem tripoljnem upravljanju vrta. Vsaka poljina je dve leti

Špinača in kamilica, dobra družba za veliko zdravja

Njiva na počitnicah

zasajena s kulturami, pri katerih se upošteva pravilo kolobarjenja in mešanih setev, nato pa eno leto počiva. Če želimo zdravo in odporno zemljo, bi morala biti na vsakem vrtu tretjina površin vedno na počitnicah.

»Na njej ta čas lahko raste detelja, gabez, facelija ali krmni grah. Te pokosiš in pustiš na njivi ali pa prvi odkos porabiš za zastirko ali kompost, druga dva pa pustiš za podor (zeleno gnojenje). V tem letu se zemlja spočije, se pognoji in prejme energijo iz vesolja,« razloži sogovornik.

Kmetje si veliko semen in sadik izmenjajo, za vsakoletno uporabo pa si Milan skoraj vse pridelal sam. Sadike vzgaja v lončkih, ker jih tako ne preraste zel in jih lahko presadi kadarkoli. Vzgoji si sadike vseh plodovk, zelene, solatnic, kapusnic, blitve, tudi česna, pora in čebule. Druge

rastline seje neposredno, špinaca, kamilice, ognjič ali artičoke pa za razmnoževanje poskrbijo kar same.

Običajno začne sejati sredi februarja za pridelavo v rastlinjaku ter konec februarja in v začetku marca za zunanjo. Zdravje sadikam krepi s čaji, od katerih so mu najbližje kamilice in koprivice. »Pri plodovkah boleznim rešujem z drugo saditvijo – ko prvi nasadi začnejo nastavljanje plodove, sejem za ponovno vzgojo sadik,« omeni zanimivo rešitev za podaljšanje sezone paprik, paradižnika in kumar brez škropljenja. Poskuša vzgajati močne sadike, ker je potem manj boleznim.

TO JE NORMALNO!

Mikolavčičev vrt ni nobena izjema, zato ga obiščejo tudi uši, hrošči, voluharji in gosenice.

»To je normalno,« zatrjuje, ko se sprehajava med gredicami in medtem opazi zelene gosenice na kapusnicah. »V naravi ni vse idealno. Rastline moraš ogledovati in sproti ukrepati, res pa ne moreš dopustiti prevelike gospodarske škode. Pred leti sem si s kompostom prinesel v vrt polže, a sem se naučil ...«

Le v zelo skrajnih razmerah, ko je napad kakšnega škodljivca ali boleznim izjemno močan, za zatiranje uporabi tudi sredstva,

ni nič nenavadnega, da med kulturami rastejo tudi kamilice, ognjič ali zelišča, na robu vrta pa bezeg, hren in koprivice, ki jih posuši za čaje ali ponudi kot špinaco. Poleg mačka sta med gredicami precej domača tudi dva ježa. »V miroljubnem kmetijstvu vedno nekaj pridelka prepustimo živalim. Ptice hranimo vse leto, plazilcem ponudimo kup kamenja, po možnosti naredimo mlako, vzdolž vrta pa oblikujemo mejo iz odpadkov z vrta: zeli,

Meja ob robu je zatočišče številnim živalim.

Sadike in semena si vzgoji sam.

ki so dovoljena v ekološki pridelavi. Kot razloži, se načeloma poskuša s škodljivci pogovoriti in dogovoriti: »Nekaj ti pripada, ampak pusti tudi meni!«

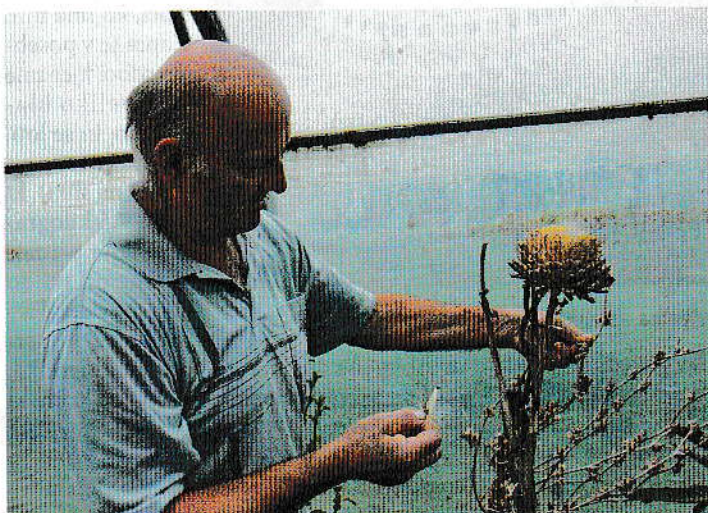
Škodljivci res lahko vsak vrt spravijo v težave. Lani, na primer, je bila taka čebulna muha. »Poskusil sem jo pregnati s pepelom, ki sem ga posipal že v jarke ob saditvi, v času cvetenja češenj pa sem ga trosil še po vrhu,« pove.

Na Milanovem ekološkem vrtu

večjih delov rastlin in vej. Ti dolga leta počasi gnijejo in nudijo zatočišče pticam, martinčkom in drugim malim živalim.«

Pri rastlinah, ki rastejo več mesecev, uporablja tudi zastirko, čeprav je ta vabljava za polže ... In tako je na vidiku spet nov boj z živalmi na vrtu. Ampak Milan Mikolavčič pravi, da je pri delu z rastlinami najbolj pomembna dobra volja: »Če kaj ne uspe, se pa iz tega vsaj kaj naučiš!«

Besedilo in fotografije: Breda Dušič Gornik

katere rastline se razmnožujejo same, tudi artičoka.